Nagypénteken, 1946. április 19-én.

"III. Móz. 16: 29-34."

Keresztyén Gyülekezet! Testvéreim az Ur Jézus Krisztusban!

Engesztelés napja van, szombatok szombatja. Az ószövetségben áldozati állatok vére hullott ezen a napon, hogy engesztelést végezzen vele a főpap az egész gyülekezetért. Évről-évre megismétlődött az áldozat, évről-évre ujból szükség volt reá, hogy az Ur előtt megtisztitsa a népet minden bünétől. Amig el nem következett

A NAGY ENGESZTELÉSI NAP,

amelyen a saját vérét ontotta Isten egyszülött Fia, hogy az Ur előtt egyszer s mindenkorra megtisztuljanak mindenek minden bünüktől. Ennek az engesztelésnek emlékünnepét üljük most. A tökéletes engesztelését, amelynek az ószövetségi áldozat előrevetett árnyéka volt, hogy ránevelje az embert annak a maradéktalan és tökéletes bocsánatnak boldog elfogadására, amelynek ára a legszentebb ér, a legártatlanabb élet volt, de amelynek biztositására ez a szent áldozat egyszer s mindenkorra elegendő volt.

1/ Mélyen megalázkodva vesszük azért ma tudomásul, hogy amikor elhangzott a keresztfán az "elvégeztetett", megengeszteltetett Isten haragja és megnyilt az ut szerető, megbocsátó szivéhez. És kinek volna erre nagyobb szüksége, mint a mai nemzedéknek. Soha senki nem tanulhatta meg keservesebb módon, hogy mit jelent Isten haragja alatt görnyedni, mint a mái nemzedékünk. És soha senki sem láthatta meg tisztábban, hogy miben áll ez az isteni harag, mint mi. Mert ne gondolja senki sem, hogy ez mindig valami felülről jövő, váratlan istencsapásban nyilatkozik meg. Nincs erre szükség. Elég, ha Isten egyszerüen kiszolgáltatja az Ellene és akarata ellen vétőket bünüknek. Ezt teszi. Learattatja velünk bününk vetését. Amikor emberek, népek egymásra törnek és szabad folyást engednek minden gonoszságnak, kegyetlenségnek, aljas indulatnak, amely az emberi sziv mélyén lappang, akkor ebben magában rájuk szabadul az Isten haragja. Amikor szenvedésükért bosszut lihegnek és megbocsátás helyett a megtorlásban dobzódnak, maguk hajtják végre magukon Isten haragját. Óh, ez a sulyosan megvert, önmagát tépő, marcangoló nemzedék tudja, mi az Isten haragja.

És ki-ki tudhatja ezt egyéni életében is. Amikor a legszükebb családi közösségekbe is beférkőzik az egyenetlenkedés, türelmetlenség és viszálykodás gonos szelleme, szenvedésükben bünük maga sujtja őket Isten haragjával. Amikor bántasz valakit és ez fáj néki vagy téged bántanak és néked sajog a szived, a fájdalomban Isten haragját aratja maga a bün. Amikor megszólal a lelkiismereted és beleszól örömeidbe, rémeket sző álmaidba, szived terhében rádnehezedik Isten haragja. Amikor bajaidban, gondjaidban, lelki gyötrődésedben szeretnél Istenhez kiáltani és üresen kong minden jajod, nincs szárnya lelkednek, ebben magában Isten haragja sujt, amiért nem tanultál meg jókor imádkozni. És amikor remegve gondolunk a halálra és békesség nélkül, félelemmel és rettegéssel bucsuzik valaki az élettől, Isten haragja teszi ezt a bucsuzást olyan gyötrelmesen nehézzé, a harag, amelyet maga készitett magának, aki Önélküle élet. Óh, mi nyomorult, vétkező és

szenvedő emberek jól tudhatjuk, mi az Isten haragja. És méltán retteghetünk tőle, hogyan válik majd kárhoztató ítéletté akkor, amikor a végső számadásra kerül a sor és emlékeznünk kell mindenre, amit itt már régen feledésbe kényszeritettünk, minden cselekedetünkre, amelyet végrehajtottunk, minden szóra, amelyet kimondottunk, minden gondolatra, amelyet elgondoltunk. De kérlelhetetlenül irgalmatlan az Isten, hogy igy tart fogva haragja alatt mind az örökkévalóságig! Irgalmatlan? Nem, csak szent és igazságos, aki nem nézheti el a bünt és azért nem lép közbe, amikor érnek annak gyümölcsei!

2/ De hiszen azt mondottuk, hogy megszünt a harag, a Golgotán engesztelés történt! Igen, Isten bárányа bocsánatot szerzett. Engesztelést végzett. Csak Ő végezhette. Az ószövetségben csak a pap mutathatta be az áldozatot, akit tisztjére felavattak. Senki Más. A tökéletes bocsánatot csak az Egyszülött Fiu szerezhette meg, Akit az Atya bölcsessége, - amelyet mi sohasem fogunk emberi gondolatainkkal megérteni - tisztjére felavatott. Senki Más! Bocsánatot szerezhetett mindeneknek, mert Ómaga nem szorult reá, álnokság Benne nem találtatott, Isten ellen sohasem vétett. Felszabadithatott a harag alól, mert Maga átszenvedett minden szenvedést, amellyel az emberi bün a harag alatt ezt a földi életet sujtja, egészen az Istentől való eltaszitottságig.

És mégis arról szólunk, hogy harag alatt van a világ és harag alatt szenvedünk mi is? Igen. Ez a világ a harag alatt lesz, amig meg nem alázkodik a bünbocsánat elfogadására. És harag alatt lesz közöttünk is ki-ki, amig össze nem tör annak megvallásában, hogy rászorul a bünbocsánatra. Ezért hangzik fel ma az engesztelés napjának szózata: "Béküljetek meg az Istennel!" /II. Kor. 5: 20./ Az első lépés ehhez nehéz. Az ószövetségi engesztelésre vonatkozó isteni rendelkezések között kétszer hangzik el a felhivás: "Sanyargassátok meg magatokat!" Ma nagypénteken megismétlődik a sürgetés: "Sanyargassátok meg magatokat!" Szószerint is szólt a parancs: Alázzátok meg lelketeket! Bennerejlik ez a jelentés is: Bőjtöljetek! A bőjt helyes és jó. De nem a külső bőjtölésen van a hangsuly. Csak eszköz arra, hogy aki bőjtöl, magábavonuljon. minden figyelmét a lelkére forditsa, önvizsgálatot tartson. Ennek eredményeképpen pedig bünbánatot tartson. Sanyargassátok meg magatokat! - ezt követeli tehát tőlünk a nagypéntek. Az, aki szabadulni akar Isten haragjától, mindenek előtt tartson bünbánatot. Nézzen végig életén, ne takargasson önmaga előtt semmit sem és - tartson bünbánatot! Ha meg akarsz menekülni Isten haragja elől, gondolj vissza gyermekkorodra, ameddig csak emlékezeted birja, - és tarts bünbánatot! Gondolj végig ifjukorodon, ifjuságod büneire - és tarts bünbánatot! Tekints végig meglett korod évein, családi életeden, azon, hogyan boldogultál, mit tettél, hogy boldogulj, - és tarts bünbánatot! Tarts bünbánatot, hogy számtalanszor vétettél az első és legfőbb parancsolat ellen: "Szeressed az Urat, a te Istenedet teljes szivedből, teljes lelkedből és teljes erődből!" - és ezért számtalanszor megszegted Isten többi parancsolatát is. És gondold meg, hogy ezzel a szörnyü teherrel a lelkeden hogyan akarsz Eléje menni halálod órájának, hogyan akarsz megállani az itéletben, amikor számon kérnek tőled mindent, de mindent - és tarts bünbánatot! És ezzel a bünbánattal a szivedben, igy tekints a Megfeszitettre! És szivd magadba a biztatást: engesztelés történt, a mi büneinket maga vitte fel a fára /I. Pét. 2: 24./, az ellenünk szóló kézirást eltette az utból, odaszegezvén azt a keresztfára /Kol. 2: 14./ - és hajts térdet Őelőtte, Aki ezt elvégezte. És akkor megtisztulsz minden bünödtől! A tegnapnap és tegnapelőttnek büneitől. Isten iránti

kötelességednek, az emberek iránti szeretetlenségednek minden bünétől. A téged jóvátehetetlenségükkel gyötrő bünöknek is mindegyikétől! Testvéreim, szóval azt nem lehet elmondani, hogy micsoda drága ajándékkal kinál meg bennünket Isten, amikor a golgotai nagypéntekért eltörli a multnak minden árnyékát, amely vádol és olyan tisztán és mocsoktalanul akar maga elé állitani, mintha sohasem sértettük volna meg szentségét, sohasem sirtak volna miattunk emberek, sohasem estünk volna önmagunk előtt is szégyenbe!

3/ És a jövőnk? Van az engesztelésnek még egy értelme. A harag szétválaszt. Embereket is egymástól, Istent is az embertől. A kiengesztelés ujra összefüzi a széttépett szálakat. Emberek között is, de Isten és az ember között is. Ha bünbocsánatot kaptál Istentől, szeretetébe fogad és lelkiismereted sem állja többé utját annak, hogy odasimulj Őhozzá. Megtanulsz imádkozni, egyre többet, egyre melegebben, egyre gyermekibb módon, elmondasz Neki mindent, ami foglalkoztat és csodáit tapasztalod meg a meghallgattatásnak. Megtanulsz Néki hálát adni minden boldog percedért. Benne rendületlenül bizni minden szorongattatásban. Megtanulsz N e k i élni, N e k i szolgálni minden tettedben, N e k i meghalni békességben, amikor üt az órád. És a bün? Nem lehet a bün rabja, aki Istennel jár! Megmegbotolhatik, el-elbukhatik. És ahányszor vétkezik, mindannyiszor valamilyen formában megbünhődik. Mert megmarad a kérlelhetetlen törvény: "Isten nem csufoltatik meg, amit az ember vet, azt aratandja is! /Gal. 6: 7./ Ezt a kereszt áldozata el nem törölte. De törölte az adósságlevelet, hogy ne vádoljon az itéletben, ha a bukásból Vele és Neki akarunk ujból felemelkedni és bünbocsánata erejével ujra és egyre diadalmasabban küzdünk minden gonosz ellen, amiért Neki a keresztre kellett mennie, hogy mi élhessünk.

Ime, ilyen fényben járó élet áll előttünk, ha hittel elfogadjuk a kiengesztelést. Boldog halállal halhatunk meg, ha büneink nem nyugtalanitanak. És elfogadtatunk az itéletben, ha a számadáskor büneink vádját elnémitja a bünbocsánat szava. Hogy a világ halad a maga utján, az fájjon és késztessen állandó bünbánatra érette is. Mert bünében benne van a mi bününk is! Ezért vele szenvedünk mi is, amikor haragot készit magának. De ha mi elfogadjuk az engesztelés áldását, velünk is kevesebben lesznek, akikre harag jó, az engedetlenség fiaira. És velünk is többen lesznek, akikért Isten még meghosszabbitja a kegyelem idejét, amelyben engesztelés napján, a szombatok szombatján hirdettetik a bünbocsánat igéje.

Legyen áldott az Ur, hogy hallgattuk, még mielőtt késő lett volna! Legyen áldás és tisztesség és dicsőség és hatalom örökké,

Ámen.